

INVENTAIRE ARCHÉOLOGIQUE - FICHE NR. 178

Op 23 mei 1900 stelde Joseph De Smet in de rubriek "Burgerlijke Bouwwerken - Sint-Veerleplein nr. 5 - XVIIIe eeuw (1689-1690)" in het Frans een fiche op over

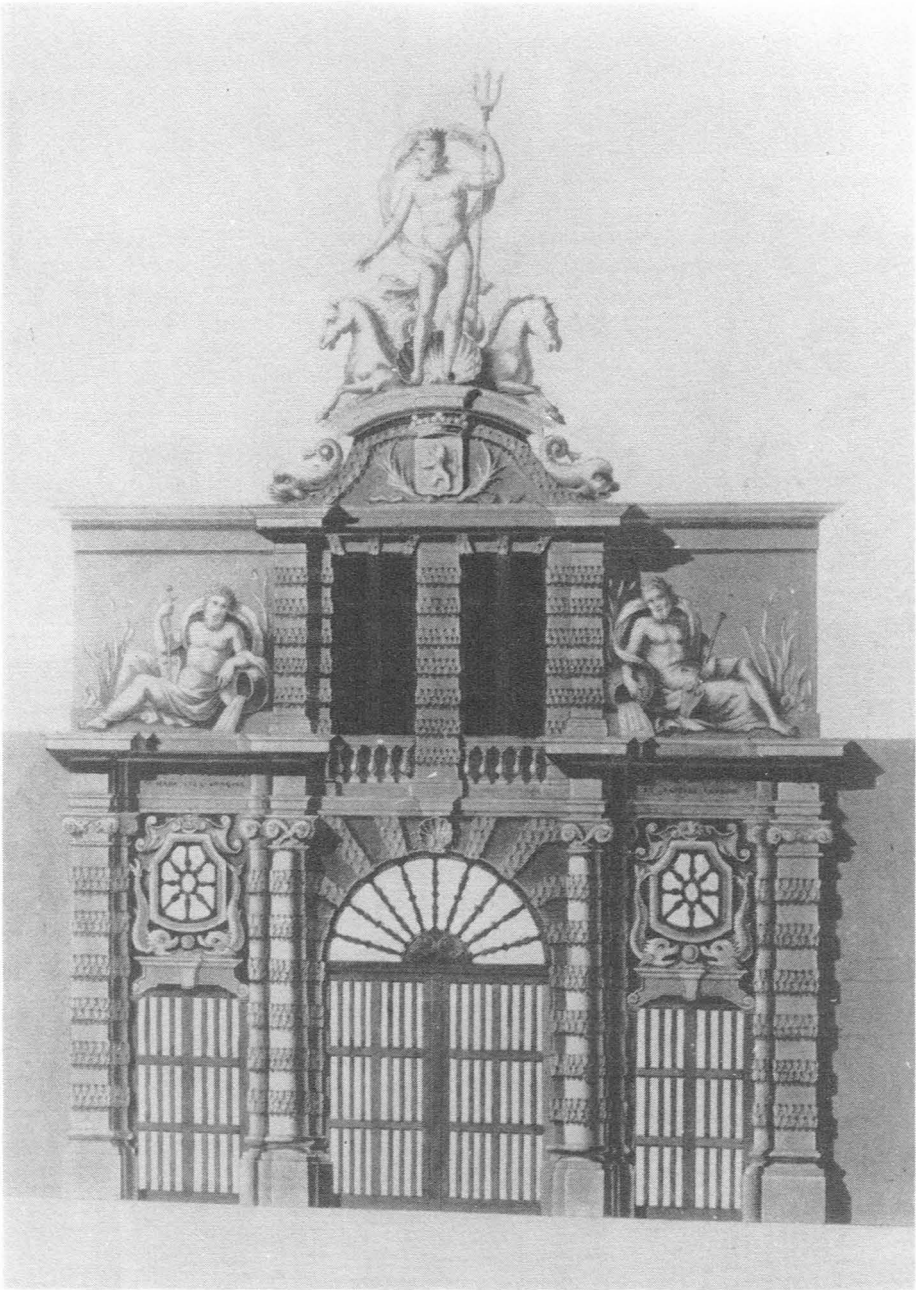
De Voorgevel van de Vismijn

Tengevolge van een openbare aanbesteding begon de genaamde Adriaan Van der Linden de bouw van de monumentale poort van de nieuwe vismijn van de stad Gent.

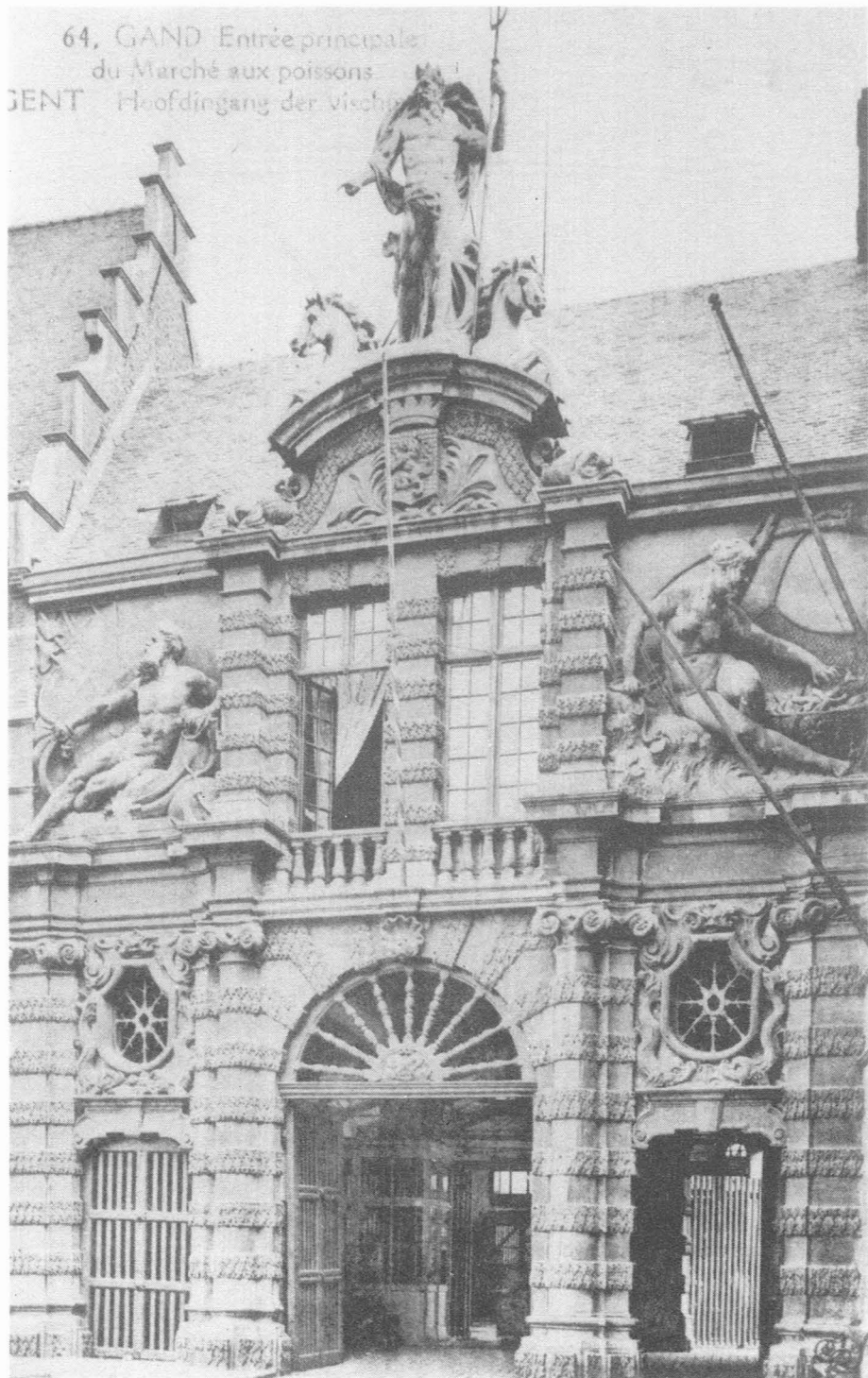
Op 7 juni 1690 kwamen de visverkopers die tot hertoe de plaats bezet hadden die heden de *Groentenmarkt* genoemd wordt, bezit nemen van hun nieuw lokaal op de zuid-westhoek van het Sint-Veerleplein.

Het werk ging door waanzinnige bedragen gekost te hebben. "In 1689... begonst te maeken de nieuwe vischmerkt dewelke schrikkelijk veel gekost heeft... In 1690 den 7 Juni hebben de vischkoopers beginnen te staan op hun nieuwe vischmarkt welken bouw meer dan 3000 pond vlamsch gekost heeft." Handschrift van de Laval, Gentse Bibl., t. I, pp. 335 en 435.

De voorgevel, waarvan wij een reproductie geven, bestaat op het gelijkvloers uit drie poorten; de zijpoorten minder hoog dan de centrale, met daarboven een eigenaardige uitgesneden deuropening. Twee geringde zuilen en twee pilasters



Afb. 1. Oorspronkelijke voorgevel van de Vismijn.



Afb. 2. Voorgevel van de Vismijn na de brand van 1872.

banden bepalen de indeling van de toegang. Op de verdieping worden twee vensters die in het midden samenkomen links en rechts vergezeld van monumentale bas-reliëfs, de Schelde en de Leie voorstellend. Boven het fronton een Neptunus, rechtstaand in zijn kinkhoren die getrokken wordt door twee zeepaarden. Onder zijn voeten het wapen van Gent. Links en rechts dolfijnen.

Het geheel vormt een eigenaardige poging tot *expressieve* architectuur. Het ensemble en de details strekken naar dit doel: de bestemming van het gebouw merkbaar maken en onderlijnen. Aldus symboliseren de banden van de zuilen en de pilasters door hun reliëf de golvingen van stromend water. De kapitelen worden gevormd door ineengestremgelde vissen, enz. Spijtig genoeg moest het overdadig gebruik uitstekende delen leiden tot een vlugge aftakeling. De Stadsrekeningen hebben het over voortdurende herstellingen.

In het Stadsarchief werden de oorspronkelijke tekeningen van de gevel niet bewaard; er is ook geen enkele aanduiding nopens de origine ervan. Volgens Diericx en de auteurs die het gevolgd hebben, zou het project een creatie zijn van de welgekende Antwerpse beeldhouwer Arthus Quellin de jonge. Van der Linden zou de uitvoering van de beeldhouwwerken toevertrouwd hebben aan Jean-Baptiste Van Helderbergh en aan Rombaut Pauli. Deze precieze beweringen geven ons vertrouwen, maar wij hebben nergens een document gevonden dat ze zou staven.

Adriaan Van der Linden, waarvan de rol zich zou beperkt hebben tot deze van een simpele aannemer, maakte nochtans deel uit van de Gentse schilders- en beeldhouwersnering. Hij werd er in opgenomen de 26e juli 1679. In de boeken staat hij vermeld als *steenhouder*, maar later werd hij gezworene, een functie die hij vervulde van 1688 tot 1695. In de rekeningen wordt hij herhaalde malen vermeld als *beelthouder*. Wij kennen geen werken van hem.

Vernietigd door brand in de nacht van 8 op 9 december 1872, werd de ingang van de vismijn herbouwd naar het oorspronkelijk model. Enkel de monumentale beelden van het fronton waren nieuwe composities.

Cf. Bibliotheek van de Stad en van de Universiteit, *Documents divers, Marché au poisson*. - Stadsarchief, *Stedewerken*, n°300. - Ch.L. Diericx, *Mémoires sur la ville de Gand*, t. II, p. 536. - *Messenger des sciences historiques*, 1843, p. 496, etc.

BERICHT AAN ONZE MEDEWERKERS

Als u voor het verwerken van uw teksten een PC of Mac gebruikt, wilt u dan met de tekst ook het schijfje meezenden? In de meeste gevallen kan de drukker dan de tekst van het schijfje halen en dient hij dus uw tekst niet opnieuw over te tikken, wat tijd en geld gespaard is.